

„POEZIA, UN SURÂS AL SOARELUI”

EX LIBRIS, Timișoara, prof. coord. Garofița Sorina Docolin

În contextul actual literar educațional, lectura și poezia concurează cu ritmul alert al tehnologiei și al comunicării digitale. Proiectul educativ **„Poezia, un surâs al soarelui”**, pe care l-am gândit pas cu pas, coordonat și implementat la clasele de gimnaziu și în acest an școlar, reprezintă un model autentic de bună practică în educația literară contemporană. Conceput ca un proiect interdisciplinar, desfășurat anual cu prilejul **Zilei Internaționale a Poeziei**, 21 martie, acesta urmărește transformarea întâlnirii cu textul liric într-o experiență afectivă în primul rând, estetică prin lucrările plastice create de elevi și formativă, valorificând atât metode tradiționale de apropiere de poezie, cât și resurse digitale și artistice moderne. Formăm caracterul prin literatură și, mai ales, prin poezie, expresivitate, trăire autentică.

Proiectul pornește de la convingerea că poezia reprezintă un obiect de studiu, îmbogățind cunoștințele declarative la elevi, și o modalitate privilegiată de cunoaștere a lumii și de descoperire a propriei identități. În acest sens, scopul principal îl constituie cultivarea sensibilității estetice și promovarea poeziei ca mijloc de exprimare a valorilor personale și culturale, prin activități adaptate nivelului și potențialului creativ al elevilor. Totodată, proiectul urmărește dezvoltarea competențelor de comunicare, a creativității, a reflecției personale și a competențelor digitale, într-un cadru colaborativ și interdisciplinar.

Activitățile au fost organizate sub forma unor ateliere de lectură, interpretare și creație, în cadrul cărora elevii au explorat texte semnate de **Nichita Stănescu, Tudor Arghezi, Ana Blandiana, Lucian Blaga, Daniel Turcea, Nicolae Labiș, Dimitrie Anghel** și alți poeți români contemporani și clasici. Lectura a fost însoțită de discuții interpretative, identificarea motivelor și simbolurilor poetice, formularea unor definiții personale ale poeziei, redactarea de eseuri și reflecții, precum și de exerciții de scriere creativă – acrostihuri, distihuri, caligrame și cvintete. Elevii au fost încurajați să descopere frumusețea limbajului artistic și să își exprime propriile emoții prin intermediul versului.

Un loc aparte în cadrul proiectului l-au ocupat elevii **Clubului de lectură „Ex Libris”** din cadrul **Liceului Tehnologic Electrotimiș din Timișoara**, care au devenit adevărați ambascadori ai poeziei. Poeziile propuse în proiect, dar și numeroase alte creații lirice din literatura română au fost **memorate-da, memorate cu o memorie afectivă, nu mecanic și recitate cu intonația, ritmul și expresivitatea corespunzătoare**, astfel încât fiecare text să transmită autentic emoția și mesajul autorului. Exercițiile de memorare și recitare au contribuit la dezvoltarea memoriei (nu se pot prezenta la examene cu mintea ca o tablă albă, ștersă), a dicției, a expresivității verbale, a sensibilității estetice și a încrederii în sine, demonstrând că poezia continuă să fie un instrument valoros de formare intelectuală și afectivă, o modalitate de a transmite valori autentice și prin acestea de a forma caracterul.

Proiectul a depășit însă granițele interpretării verbale, integrând într-o manieră originală artele vizuale și noile tehnologii. Pornind de la versurile studiate, membrii Clubului de lectură **„Ex Libris”** au realizat **desene și picturi manual**, transpuse într-o manieră expresivă, prin care au oferit o interpretare plastică personală a imaginilor poetice. Lucrările inspirate de poezii precum **„Balul pomilor”** de Dimitrie Anghel (stil Van Gogh), **„Minune”** de Ana Blandiana sau **„Taină”** de Daniel Turcea au evidențiat sensibilitatea artistică și capacitatea elevilor de a transforma metafora în imagine, de a transpune simbolurile poetice în

culoare și formă. Link desene:

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3101892360012414&set=pcb.27259379833661889>

<https://www.facebook.com/photo?fbid=3101815740020076&set=pcb.27259379833661889>

<https://www.facebook.com/photo?fbid=3101815596686757&set=pcb.27259379833661889>

<https://www.facebook.com/photo?fbid=3101815430020107&set=pcb.27259379833661889>

În același timp, dimensiunea digitală a proiectului a conferit activităților un caracter inovator. Pe **tabla Smart** au fost proiectate imagini sugestive realizate cu ajutorul **inteligenței artificiale**, special create pentru a ilustra universul poetic al unor texte reprezentative. Astfel, elevii au urmărit reprezentări vizuale inspirate de „**Lecția despre cub**” și „**Lecția despre cerc**”

<https://www.facebook.com/100005750407101/videos/pcb.27259379833661889/1430518845050312> „**Adolescenți pe mare**” de **Nichita Stănescu**,

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3101904836677833&set=pcb.27259379833661889>

realizate în stil Van Gogh, precum și de poemele „**Inscripție pe o ușă**”, „**Inscripție pe un pahar**” și „**Inscripție pe o casă de țară**” de **Tudor Arghezi**, realizate în stil expresionist. Aceste imagini au devenit puncte de plecare pentru conversații literare, interpretări simbolice și reflecții asupra relației dintre cuvânt, imagine și sens, demonstrând că inteligența artificială e un aliat, devenind un instrument educațional valoros atunci când este utilizată creativ și responsabil. Mărcile poștale cu chipul poezilor ale căror poezii au fost recitate și ilustrate sunt create de elevi cu inteligența artificială și au avut ca scop ornarea paginilor cu poeziile scrise de mână:

<https://www.facebook.com/photo?fbid=3103931646475152&set=pcb.27282178764715329>

<https://www.facebook.com/photo?fbid=3103931766475140&set=pcb.27282178764715329>

<https://www.facebook.com/photo?fbid=3103931939808456&set=pcb.27282178764715329>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3103932029808447&set=pcb.27282178764715329>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3101892573345726&set=pcb.27259379833661889>

Integrarea tehnologiei nu a diminuat rolul imaginației, ci dimpotrivă, a stimulat dialogul dintre creația umană și resursele digitale.

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3089336277934689&set=pcb.27128712660061941>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3089336597934657&set=pcb.27128712660061941>

Elevii au comparat propriile reprezentări plastice cu imaginile generate digital, au argumentat diferențele de perspectivă și au descoperit faptul că aceeași metaforă poetică generează multiple interpretări artistice. În acest mod, literatura, pictura, axiologia și tehnologia au format un ansamblu coerent, capabil să răspundă intereselor generației actuale fără a pierde din profunzimea demersului educațional și, mai ales, a mesajului artistic.

Un alt element definitoriu al proiectului l-a constituit accentul pus pe reflecția personală și pe educația morală. Poezia a devenit pretext pentru discuții despre frumusețe, credință, iubire, speranță, timp, solidaritate și responsabilitate, valori umaniste și umane, care umanizează.
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3067480300120287&set=gm.26918273681105841&idovanity=1990804990946055> Prin intermediul fișelor de lucru, al discuțiilor și

al activităților colaborative, elevii au fost provocați să își exprime propriile convingeri, să formuleze judecăți de valoare și să identifice legături între experiența literară și viața cotidiană.

Produsele finale ale proiectului au demonstrat diversitatea competențelor dezvoltate și a cunoștințelor procedurale: caligrame, distihuri, acrostihuri, eseuri, colaje, tablouri inspirate de poezie, expoziții tematice, galerii de lucrări, materiale digitale și texte publicate în revista școlii și pe pagina instituției. Activitatea s-a încheiat prin organizarea **„Turului galeriei”**, ocazie cu care elevii și-au prezentat creațiile, au oferit feedback colegilor și au reflectat asupra propriului parcurs creator.

Experiența dobândită în cadrul proiectului confirmă faptul că poezia a devenit un nucleu în jurul căruia se construiesc competențe complexe, transversale: comunicare orală și scrisă, creativitate, gândire critică, expresivitate artistică, colaborare și utilizare responsabilă a tehnologiei, reflexivitate. Elevii nu au rămas simpli receptori ai textului literar, ci au devenit interpreți, ilustratori, creatori și promotori ai valorilor culturale. Altfel spus, ne bucurăm sincer că suntem o sursă autentică de inspirație pentru alți elevi, profesori, educatori din țară. E un schimb de experiență eficient atât pentru profesorii care citesc și vizualizează în cadrul Lecturiada elevilor proiectul nostru, cât și pentru elevii participanți.

Prin originalitatea activităților propuse și derulate și prin integrarea armonioasă a literaturii, artelor vizuale, elementelor de axiologie și tehnologiei digitale, **„Poezia, un surâs al soarelui”** demonstrează că educația literară dezvoltă conștiința, formează caracterul la elevi, răspunde provocărilor secolului XXI fără a renunța la profunzimea actului cultural. Recitarea expresivă a versurilor memorate de membrii **Clubului de lectură „Ex Libris”**, ilustrarea în manieră proprie a versurilor recitate și, mai ales, a imaginilor poetice, valorificarea responsabilă a inteligenței artificiale au transformat fiecare activitate într-o experiență de învățare autentică, în care poezia a devenit, cu adevărat, **un surâs al soarelui**, capabil să lumineze sufletele elevilor și să le formeze sensibilitatea estetică, creativitatea și caracterul.

Proiectul nostru și-a propus să valorifice și să promoveze produsele elevilor prin publicații tipărite precum revista școlii care în acest an a obținut premiul I la concursul revistelor școlare și jurnalistică, precum și online la linkul următor <https://www.facebook.com/100005750407101/videos/pcb.27259379833661889/1699032898144589>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3089348954600088&set=pcb.27128712660061941>